

Sygn. akt I ACa 892/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 marca 2023 r. w Krakowie

sprawy z powództwa(...) Funduszu (...) w W.

przeciwko G. G. i Z. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt I C 18/20

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I ACa 892/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 5 listopada 2019 r. strona powodowa - (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz w postępowaniu nakazowym od pozwanych Z. G. oraz G. G. solidarnie kwoty 145.478,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem pozwanym prawa do powoływania się w toku egzekucji na ograniczoną odpowiedzialność do nieruchomości obciążonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 318.945,36 zł ustanowionej na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy dla (...) w K., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącej własność pozwanych (na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej). Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że w dniu 28 czerwca 2007 r. pozwani zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu hipotecznego nr (...). Spłata przedmiotowej umowy została zabezpieczona hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 318.945,36 zł, ustanowiona na nieruchomości położonej w gminie (...) będącej własnością pozwanych, dla której Sąd Rejonowy (...) w K., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). Następnie Bank w dniu 9 stycznia 2014 r. wystawił przeciwko kredytobiorcom Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...) (...), który postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2014r. Sąd Rejonowy (...) w Krakowie (...) zaopatrzył w klauzulę wykonalności. W dniu 29 sierpnia 2018 r. cedent na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zbył wierzytelność

wynikającą z tytułu umowy nr (...) na rzecz strony powodowej. Stosownie do art. 509 k.c. strona powodowa wystąpiła we wszelkie prawa ww. Banku.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości w związku z przedawnieniem dochodzonej wierzytelności, a także w związku z nadużyciem prawa w rozumieniu art. 5 k.c., jak i również w związku z brakiem wykazania przez powoda istnienia oraz wysokości dochodzonej wierzytelności. Ponadto pozwani wnieśli o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Z ostrożności procesowej, pozwani wskazali, iż w razie uwzględnienia przez Sąd powództwa w jakiegokolwiek części stosownie do art. 320 k.p.c., wnoszą o rozłożenie zasądzonych świadczenie na 182 miesięcznych rat, z czego 181 rat w wysokości 800 zł każda, a ostatnia 182 rata w wysokości 678,59 zł, powiększonych o 1/182 kwoty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia wydania wyroku, wraz ze zobowiązaniem pozwanych do solidarnej zapłaty każdej z rat do 10 dnia każdego miesiąca oraz ewentualnych odsetek ustawowych za opóźnienie w razie niedotrzymania powyższego terminu płatności danej raty, a także wraz ze zobowiązaniem pozwanych do solidarnej zapłaty całości pozostałej kwoty roszczenia nie wcześniej w razie niedotrzymania przez pozwanych terminu zapłaty 4 kolejnych rat (należnych za cztery następujące bezpośrednio po sobie miesiące), ze względu na szczególnie uzasadniony wypadek w niniejszej sprawie.

Pozwani zarzucili przedawnienie roszczenia powoda, które nastąpiło w dniu 16 stycznia 2017 r., a co oznacza że powód nabył wierzytelność, która była już przedawniona w dacie zawarcia umowy cesji wierzytelności – 29 listopada 2018 r oraz nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c., poprzez nabycie oraz dochodzenie przez powoda, przedsiębiorcę zajmującego się zawodowo windykacją od pozwanych, osób starszych będących konsumentami, przedawnionej wierzytelności, w związku z czym powołanie się przez powoda na art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece nie powinno korzystać z ochrony prawnej jako naruszające zasady współżycia społecznego.

Sąd Okręgowy w Krakowie zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 maja 2021 r. sygn. akt I C 1820:

I. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 145.478,59 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 listopada 2019 r. do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 318 945,36 złotych ustanowionej na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy (...) w K.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) stanowiącą własność pozwanych;

II. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 12 691 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. oddalił wniosek pozwanych o rozłożenie należności na raty.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące okoliczności faktyczne:

W dniu 28 czerwca 2007 r. pozwani zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki hipotecznej na kwotę 159 472,68 PLN na okres 180 miesięcy na sfinansowanie dowolnego celu niezwiązanego z prowadzoną przez pożyczkobiorcę działalnością gospodarczą (§ 1 i §2 pkt 1 umowy). Oprocentowanie pożyczki jest zmienne, jednakże nie wyższe niż czterokrotność wysokość stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne) obowiązującej w dniu, za który naliczane jest oprocentowanie. Oprocentowanie pożyczki równa się sumie stopy bazowej, o której mowa w ust. 5 obowiązującej w dniu uruchomienia pożyczki lub jej pierwszej transzy oraz stałej marży Banku wynoszącej 4,63 % w stosunku rocznym. Oprocentowanie pożyczki, wyliczone zgodnie z zasadą opisaną w zdaniu poprzednim, na dzień podjęcia decyzji kredytowej wynosiło 9,38 % w stosunku rocznym. Za obowiązującą w dniu uruchomienia pożyczki lub jej pierwszej transzy stopę bazową przyjmuje się wysokości WIBOR 6M dla PLN ustalonej dwa dni przed dniem, w którym stopa bazowa ma obowiązywać o godz. 11 ogłaszanej na stronach R.. Stosownie do § 9 pkt 1 w przypadku niedotrzymania przez pożyczkobiorcę terminu spłaty zobowiązań wobec Banku wynikających z umowy pożyczki, Bank w dniu następnym przenosi niespłaconą kwotę na rachunek zadłużenia przeterminowanego.

Od niespłaconej w terminie raty pożyczki Bank pobiera odsetki w wysokości podanej w ust. 3. Od zadłużenia przeterminowanego pobierane są przez Bank odsetki w wysokości dwukrotności aktualnej stopy oprocentowania niniejszej pożyczki udzielanej przez Bank, obowiązującej w okresie ich naliczania, jednakże nie więcej niż wysokość aktualnych odsetek maksymalnych. Zgodnie z § 10 Bank zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia umowy pożyczki przed terminem ostatecznej spłaty określonym w harmonogramie spłaty, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia m.in., jeżeli pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w harmonogramie spłaty pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności. Bank złoży pożyczkobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki w formie pisemnej pod rygorem nieważności ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do uregulowania zobowiązań w terminie ustalonym przez bank. Okres wypowiedzenia liczony jest od dnia następującego po dniu doręczenia wypowiedzenia. Pożyczka jest wymagalna w pierwszym dniu następującym po upływie tak liczonego okresu wypowiedzenia.

Zgodnie z § 11 w celu zabezpieczenia wierzytelności banku z tytułu udzielonej pożyczki ustanowiono hipotekę kaucyjną do wysokości 318 945, 36 zł na nieruchomości położonej w O. 160, gmina (...), numer działki (...).

(...) Bank S.A. z siedzibą we W. wystawił w dniu 15 kwietnia 2014 r. Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...) (...). Na zobowiązanie pozwanych złożyła się kwota 120 812, 67 zł tytułem należności głównej, 4 667,33 zł tytułem niezapłaconych odsetek umownych w okresie od dnia 25 września 2007 r. do 15 stycznia 2014r., 167,98 zł tytułem odsetek za opóźnienie w spłacie wymagalnego kapitału naliczone od dnia 25 września 2007r. do dnia 15 stycznia 2014r., 4 379,05 zł tytułem odsetek za opóźnienie w spłacie wymagalnego kapitału kredytu od dnia 15 stycznia 2014 r. do 15 kwietnia 2014 r., inne koszty (korespondencji, prowizji, windykacji) w wysokości 425,02 zł.

Postanowieniem z dnia 20 maja 2014r. Sąd Rejonowy(...)w K. (...)) zaopatrzył ww. bankowy tytuł egzekucyjny w klauzulę wykonalności.

(...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. zawarł z (...) (...) Fundusz (...) umowę przelewu wierzytelności z dnia 29 listopada 2018 r. na mocy której cedent zbył wierzytelność wynikającą z tytułu umowy nr (...) na rzecz strony powodowej. Stosownie do art. 509 k.c. strona powodowa wystąpiła we wszelkie prawa ww. Banku.

Pismem z dnia 27 grudnia 2018 r. strona powodowa zawiadomiła pozwanych o zmianie wierzyciela.

Pismem z dnia 16 września 2019 r. strona powodowa wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 181 333,87 zł, w tym: kapitał 120 812,67 zł, odsetki 59 313,46 zł, pozostałe koszty 1 207,74 zł.

Pismami z dnia 15 października 2019r. pozwani zostali ostatecznie wezwani do spłaty zadłużenia wynikającego z zawartej umowy pożyczki z dnia 28 czerwca 2007r.

Księga wieczysta nr (...) obejmuje nieruchomość położonej w gminie Z., w miejscowości O., numer działki (...). W dziale II tej księgi jako właściciel wpisani są G. G. i Z. G. na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej. Z kolei w dziale IV wpisana jest m.in. hipoteka umowna kaucyjna na kwotę 318 945,36 zł na rzecz (...) (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. celem zabezpieczenia wierzytelności z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 28 czerwca 2007 r.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji przedstawił następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie dochodzonej pozwem kwoty jako nabywca wierzytelności. Strona powodowa powinna zatem wykazać zarówno to, że skutecznie nabyła wierzytelność od zbywcy, ale też, że wierzytelność ta istnieje i w jakim rozmiarze, a także że może być dochodzona od dłużnika. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa, zgodnie z zasadą wynikającą z art. 6 k.c., na nabywcy wierzytelności, który ponosi negatywne konsekwencje braku inicjatywy dowodowej. W razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi

ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości i przywileje, ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 k.c.).

W związku z przeniesieniem wierzytelności na inny podmiot sytuacja prawna dłużnika nie może ulec pogorszeniu w porównaniu z tą, jaka istniała przed sprzedażą, co oznacza, że dłużnikowi przysługują po zbyciu wierzytelności zarzuty, jakie przysługiwały mu wobec poprzedniego wierzyciela. Legitymacja strona powodowej wynika wprost z księgi wieczystej nr (...). Strona powodowa została ujawniona w księdze wieczystej jako wierzyciel hipoteczny, wobec tego jest legitymowana do dochodzenia roszczenia od pozwanych, będących właścicielami na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej obciążonej hipotecznie nieruchomości. Jeżeli zatem strona powodowa została wpisana do księgi wieczystej, jako wierzyciel hipoteczny, to musiała skutecznie nabyć wierzytelność, którą hipoteka zabezpiecza. Ponadto stosownie do art. 3 ust. 1 ww. ustawy domniemywa się, że prawo ujawnione w księdze wieczystej jest wpisanie zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Pozwani zarzucili stronie powodowej nieudowodnienie wysokości kwoty dochodzonej pozwem. Wskazać należy, iż wobec niedotrzymania przez pozwanych warunków udzielenia kredytu Bank postawił zobowiązanie w stan natychmiastowej wykonalności. W dniu 15 kwietnia 2014 r. Bank wystawił przeciwko pozwany Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr(...) (...), któremu postanowieniem z dnia 20 maja 2014r. Sąd Rejonowy(...) wK. w sprawie o sygn. akt(...) nadał klauzulę wykonalności. W treści BTE stwierdzono wysokość należności pozostającej do spłaty na podany dzień, a także wykazano sposób naliczania dalszych odsetek od kwoty zadłużenia. Kwota należności głównej objęta umową cesji odpowiada kwocie wpisanej z tego tytułu do BTE z dnia 15 kwietnia 2014r. Roszczenia obecnie dochodzone pozwem, tak co do zasady, jak i wysokości, nie powinny więc budzić żadnych wątpliwości. Z kolei pozwani nie zaproponowali żadnych dowodów, które mogłyby świadczyć przeciwko twierdzeniom strony powodowej w tym zakresie a podnoszone przez nich gołosłowne twierdzenia uznać należało za dalece niewystarczające.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia wskazać należy, iż jest on bezzasadny. W treści pozwu, strona powodowa ograniczyła odpowiedzialność pozwanych. Zgodnie z brzmieniem art. 77u.k.w.h., nie przedawniają się roszczenia wierzycieli, które zostało uprzednio zabezpieczone hipotecznie na majątku dłużnika, tak jak w przedmiotowej sprawie na nieruchomości opisanej księgą wieczystą nr (...). Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie pozbawia wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, co oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy wyłącznie rzeczowym. W wyżej wymienionym przypadku, odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna, dłużnik osobisty może bowiem obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym. Jeżeli nim jest, a dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał wyłącznie rzeczowo, a sąd uwzględniając powództwo, ograniczy zgodnie z art. 319 k.p.c., jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości, tak jak to zażądała strona powodowa w treści pozwu (tak też wyrok SA w Łodzi z dnia 13.06.2013 r., I ACa 71/13). W kontekście powyższego nie może zatem budzić wątpliwości fakt, że strona powodowa może żądać zasądzenia części kwoty kapitału mieszczącego się w kwocie hipoteki. Tym samym uznać należy, że roszczenie dochodzone przez powoda w niniejszym sporze nie uległo przedawnieniu.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 5 k.c., wskazać należy, iż reguła zawarta w 5 k.c. stanowi wyjątek od zasady, że uprawniony może domagać się realizacji przysługującego mu prawa podmiotowego. To z uwagi na szczególne okoliczności konkretnego stanu faktycznego możliwa jest ocena, iż wykonywanie prawa stanowi jego nadużycie. Przesłanki wypełniające normę art. 5 k.c. urzeczywistniają się z uwagi na szczególne okoliczności danej sprawy, a w związku z tym nie jest możliwe stwierdzenie, że w podobnych sprawach zawsze realizacja prawa podmiotowego narusza zasady współżycia społecznego. W ocenie Sądu, pozwani w żaden sposób nie wykazali, aby strona powodowa naruszyła jakiegokolwiek zasady współżycia społecznego. Naturalną rzeczą jest, iż dąży ona – zgodnie z obowiązującym prawem – do wyegzekwowania należnego jej roszczenia. Zachowanie to w żaden sposób nie ma znamion zachowania sprzecznego z zadaniami współżycia społecznego. Natomiast co do umorzenia postępowania egzekucyjnego jest to zakończenie z przyczyn wymienionych w odpowiednich przepisach k.p.c. bez zaspokojenia wierzyciela. Komornik wstrzymuje zatem działanie egzekucyjne, pomimo iż wierzyciel nie otrzymał swojej należności. Nie jest to jednak jednoznaczne z tym, iż zadłużenie względem wierzyciela przestaje istnieć i nie może być ponownie egzekwowane.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego nie jest więc równoznaczne z umorzeniem długu. Pozwani zaciągając zobowiązanie musieli liczyć się z obowiązkiem jego wykonania, a ciężka sytuacja materialna i życiowa w jakiej się znaleźli nie może stanowić usprawiedliwienia dla niewywiązania się z zaciągniętego zobowiązania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w punkcie I. wyroku zasądził od pozwanych Z. G. i G. G. solidarnie na rzecz strony powodowej (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. kwotę 145 478, 59 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (art. 481 k.c.) liczonymi od dnia 12 listopada 2019r. do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 318 945,36 złotych ustanowionej na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy (...) w K. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) stanowiącą własność pozwanych.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Sama instytucja rozłożenia na raty zasądzonych świadczeń stanowi rozwiązanie mające służyć interesowi dłużnika, który z powodów przez siebie niezawinionych nie jest w stanie jednorazowo uczynić zadość spełnieniu zasądzonych świadczeń, natomiast spłata ratalna lub w późniejszym terminie będzie dla niego realnie dogodniejsza. Podkreślić jednak należy wyjątkowość regulacji art. 320 k.p.c. oraz obowiązek sądu brania pod uwagę nie tylko sytuacji dłużnika, ale również interesów wierzyciela. Wskazać też trzeba na istotne znaczenie dla korzystania z tej nadzwyczajnej instytucji charakteru zasądzanego świadczenia, tak by nie premiować dłużników niesolidnych i nie dających gwarancji, że należności, mimo rozłożenia na raty, nie będą realizowane. Ponadto podstawą zastosowania powołanego wyżej przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki, na przykład, że ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny spełnienie zasądzonych świadczeń przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.). Domagając się rozłożenia zasądzonych świadczeń na raty, pozwani oparli swoją argumentację przede wszystkim na trudnej sytuacji materialnej. Zdaniem tut. Sądu zaprezentowane przez pozwanych argumenty nie podważyły wyników sędziowskiej oceny, która skutkowałą przyjęciem, że nie można dopatrzeć się w sprawie wypadku szczególnego uzasadniającego zastosowanie art. 320 k.p.c. Uwzględnienie wniosku doprowadziłoby w rzeczywistości do zapewnienia pozwanym dłużnikom ochrony ponad słuszny interes wierzyciela.

Wskazać należy, iż Sąd nie kwestionuje twierdzeń pozwanych, że ich sytuacja finansowa jest trudna. Istotniejsze w sprawie jest jednak to, że pozwani nie wykazali, aby podjęli konkretne działania w celu przygotowania się do spłaty długu oraz do zmniejszenia zadłużenia. Ich dotychczasowa postawa nie może pozostać obojętna dla rozstrzygnięcia. Zauważyć bowiem należy, że w zasadzie nie kwestionowali zasadności dochodzonego przez bank roszczenia. Deklarując natomiast chęć spłaty swego zadłużenia w ratach, sami dotychczas nie dokonali żadnej wpłaty, choćby w ciągu kilkunastu miesięcy trwania niniejszego procesu. Taka postawa nie pozwala pozytywnie ocenić szansy na systematyczne regulowanie kolejnych rat.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., uznając pozwanych za stronę przegrywającą sprawę.

Pozwani apelacją zaskarżyli niniejszy wyrok w całości, zarzucając:

1. naruszenie następujących przepisów:

1) art. 8 ust. 2 w zw. z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, poprzez zastosowanie niekonstytucyjnego przepisu art. 77 u.k.w.h. zamiast bezpośredniego zastosowania art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, zgodnie z którymi instytucja dawności stanowi jeden z wyznaczników zasady demokratycznego państwa prawnego i sprawiedliwości społecznej, a jakiegokolwiek ustawowe ograniczenia uprawnień wynikających z tej instytucji nie mogą naruszać jej istoty, a ponadto muszą spełniać kryteria konieczności i proporcjonalności, których to kryteriów art. 77 u.k.w.h. nie spełnia;

2) art. 5 k.c., poprzez pominięcie jego zastosowania, podczas gdy działanie Powoda polegające na dochodzeniu od Pozwanych przedawnionego roszczenia, w efekcie czego Pozwani mogą utracić jedyne miejsce swego (oraz ich dzieci i małoletnich wnuków) zamieszkania stanowi czynienie ze swego prawa użytku, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz z zasadami współżycia społecznego, a przez to nie powinno być uważane za wykonywanie prawa oraz nie powinno korzystać z ochrony;

3) art. 320 k.p.c., poprzez pominięcie jego zastosowania i nie rozłożenie zasądzonego roszczenia na raty, mimo istnienia ku temu dostatecznych podstaw wynikających ze szczególnie trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej Pozwanych (dostrzeżonej również przez sam Sąd I instancji);

4) art. 102 k.p.c., poprzez pominięcie jego zastosowania i zasądzenie od Pozwanych kosztów postępowania w I instancji, w sytuacji, gdy w obliczu szczególnie trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej Pozwanych (dostrzeżonej również przez sam Sąd I instancji) zaistniał szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za nieobciążaniem Pozwanych kosztami postępowania w jakimkolwiek zakresie;

5) art. 233 § 1 k.p.c., poprzez sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego uznanie, że Pozwani nie kwestionowali zasadności roszczenia Powoda, podczas gdy Pozwani wprost podważali (i nadal podważają) zasadność tego roszczenia w swych pismach procesowych;

6) art. 233 § 1 w zw. z art. 231 k.p.c., poprzez sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego uznanie, że sam fakt, iż Pozwani nie płacili kwot wynikających z roszczenia Powoda wskazuje, że nie będą regulować rat ustalonych orzeczeniem sądowym na podstawie art. 320 k.p.c., podczas gdy brak dokonywania przez Pozwanych wpłat na poczet roszczenia Powoda wynika z kwestionowania zasadności tego roszczenia, jak i również z faktu, że Powód powołuje się na odpowiedzialność rzeczową Pozwanych (art. 77 u.k.w.h.), co oznacza, że Pozwani, nie będąc nigdy dłużnikami osobistymi Powoda, nie mieli żadnych podstaw do zapłaty jakichkolwiek kwot na rzecz Powoda,

które to naruszenia prowadzą do realnego zagrożenia w postaci utraty przez Pozwanych i ich najbliższą rodzinę (w tym w szczególności małoletnie wnuki) jedyne miejsce ich zamieszkania oraz do znacznego pogorszenia i tak już trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej Pozwanych;

2. w związku z powyższym pozwani wnieśli o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz poprzez zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanych kosztów postępowania w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

2) w razie nieuwzględnienia wniosku z pkt. 1 jw. w jakimkolwiek zakresie, wnieśli o:

a) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia z pkt. 2 poprzez zwolnienie Pozwanych od obowiązku zapłaty Powodowi kosztów postępowania w I instancji, ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek, opisany szczegółowo w uzasadnieniu apelacji, stosownie do art. 102 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.;

b) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia z pkt. 3 poprzez rozłożenie świadczenia zasądzonego na rzecz Powoda na 182 miesięcznych rat, z czego 181 rat w wysokości 800,00 zł (słownie: osiemset złotych) każda, a ostatnia 182. rata w wysokości 678,59 zł, powiększonych o 1/182 kwoty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia wydania wyroku, ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek, opisany szczegółowo w uzasadnieniu apelacji, stosownie do art. 320 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.;

3) zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w II instancji według norm przepisanych, a w razie oddalenia apelacji w jakimkolwiek zakresie, wnosząc o nieobciążanie Pozwanych kosztami postępowania w II instancji, ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek, opisany szczegółowo w uzasadnieniu apelacji, stosownie do art. 102 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Powód w odpowiedzi na apelację, wniośł o:

1. oddalenie apelacji pozwanych w całości;
2. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, liczonych według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i poczynione na ich podstawie rozważania prawne, uznając je za własne.

W istocie podniesione zarzuty apelacji były już przedmiotem oceny Sądu I instancji, tym samym zbędnym jest ich ponowne przytaczanie.

Tym samym trafnie też w odpowiedzi powoda na apelację pozwanych wskazano, że Sąd I instancji dokonał właściwej, zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Wierzytelność względem pozwanych solidarnie powstała w wyniku zawarcia umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 28.06.2007 r. z (...) Bank S.A. W związku z brakiem spłaty zobowiązania przez pozwanych solidarnie zgodnie z warunkami oznaczonymi w umowie, bank wypowiedział umowę.

W myśl art. 77 u.k.w.h., roszczenia wierzycieli, które zostały zabezpieczone hipotecznie na majątku dłużnika nie przedawniają się. Przywołany przepis wprowadza ogólną regułę, że przedawnienie wierzytelności hipotecznej nie wpływa na uprawnienie wierzyciela hipotecznego dotyczące dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki. W rezultacie, właścicielowi przedmiotu hipoteki nie przysługuje zarzut przedawnienia jako skuteczny środek obrony przeciwko powództwu wierzyciela hipotecznego. Przepis art. 77 ww. ustawy ma przy tym zastosowanie bez względu na to, czy właścicielem przedmiotu hipoteki jest dłużnik osobisty, czy też osoba trzecia.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, zasadnie powód wskazuje, że powództwo w zakresie odpowiedzialności osobistej nie będzie zasadne, natomiast w zakresie odpowiedzialności rzeczowej winno zostać uznane za zasadne w granicach odpowiedzialności dłużniczki do przedmiotu hipoteki, o co też wnioskowano w pozwie. Bez znaczenie pozostaje tu kwestia, czy właściciel nieruchomości obciążonej hipoteką jest tylko dłużnikiem rzeczowym, czy jednocześnie osobistym. Dłużnik osobisty mógłby skorzystać z zarzutu przedawnienia w celu obrony, jeśli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym. Jeśli jednak jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym, to w przypadku zgłoszenia zarzutu przedawnienia, będzie odpowiadał wyłącznie rzeczowo (tak też wyrok SA we Wrocławiu z dnia 26.01.2012 r., I ACa 1374/11).

Reasumując, właścicielowi przedmiotu hipoteki nie przysługuje zarzut przedawnienia roszczenia jako skuteczny środek obrony przeciwko powództwu wierzyciela hipotecznego. Oznacza to, że przepis art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece wzmacnia pozycję prawną wierzyciela hipotecznego w stosunku do właściciela obciążonej nieruchomości. Zarzut przedawnienia zgłoszony przez stronę pozwaną jest wobec powyższego całkowicie bezzasadny.

Należy także zgodzić się z powodem, który w odpowiedzi na apelację wywodzi, że wbrew twierdzeniu pozwanych solidarnie wskazany powyżej przepis art. 77 u.k.w.h. nie jest niekonstytucyjny i jako taki pozostaje obowiązujący w obiegu prawnym. Jak wspomnieli w swej apelacji sami pozwani solidarnie, Trybunał Konstytucyjny nie ocenił w żadnym z wydanych wyroków zgodności art. 77 u.k.w.h. z art. 2 w zw. z art. 31 Konstytucji RP, w związku z tym podnoszony w apelacji zarzut jest bezpodstawny.

Brak też podstaw do uwzględnienia zarzutu pozwanych dotyczącego naruszenia art. 5 k.c. Za dominujący w piśmiennictwie i ugruntowany w orzecznictwie uznaje się pogląd, że strona, która usiłuje wywieść skutki prawne wynikające z treści art. 5 k.c., zgodnie ze spoczywającym na niej ciężarem dowodu, winna wskazać jaką przyjętą w społeczeństwie zasadę współżycia społecznego naruszył przeciwnik swym postępowaniem. Samo zaś powołanie się

na klauzulę generalną bez uściślenia okoliczności, w jakich mogłaby ona mieć zastosowanie jest niewystarczające. Jak wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy, odmowa udzielenia ochrony prawnej ze względu na nadużycie prawa podmiotowego musi być uzasadniona faktem naruszenia przez uprawnionego elementarnych wartości należących do systemu norm powszechnie akceptowalnych w społeczeństwie. Z argumentacji przedstawionej przez pozwanych solidarnie wywnioskować można, że sam fakt skorzystania przez stronę powodową ze swojego uprawnienia do dochodzenia niespłaconej należności i domagania się jej zwrotu traktowany jest przez pozwanych jako naruszenie zasad współżycia społecznego. Jednak to pozwani solidarnie pozostają dłużnikami, którzy zaciągnęli zobowiązanie na oznaczonych umownie warunkach i się z niego nie wywiązali w umówionym terminie. Powoływanie się przez pozwanych solidarnie na „dobrodziejstwo”, jakie niesie dla nich instytucja przedawnienia świadczy jednoznacznie o tym, że pozwani zdawali sobie sprawę z ciężącego na nich zobowiązania, ale nie podejmowali żadnych kroków w kierunku jego uregulowania licząc, że skorzystają z możliwości powołania się na przedawnienie.

Trafnie też powód zauważa, że pozwani zarzucając wyrokowi naruszenie przepisu art. 233 § 1 poprzez uznanie, że pozwani nie kwestionowali zasadności roszczenia nie wskazuje, w jaki sposób brak tej zasadności pozwani solidarnie dowodzili. Nie wystarczy bowiem poddawać w wątpliwość twierdzenia drugiej strony sporu, bez jednoczesnego wykazania swoich twierdzeń stosownymi dowodami. Strona powodowa, w przeciwieństwie do pozwanych solidarnie takie dowody przedstawiła.

Tym samym trudno zakwestionować stanowisko powoda, że zarzuty dotyczące art. 233 § 1 k.p.c. są chybione. Sąd Okręgowy nie naruszył bowiem wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego, a zwłaszcza rygoru art. 233 § 1 k.p.c., co do sposobu gromadzenia i oceny materiału dowodowego, ponieważ przeprowadzone zostały wszystkie niezbędne dla zrekonstruowania stanu faktycznego dowody oraz opisano wynikające z nich okoliczności. Zdaniem powoda, skarżący nie wskazali konkretnego uchybienia w postępowaniu dowodowym Sądu Okręgowego. Nie określono również kryteriów oceny, które Sąd miałby naruszyć przy ocenie konkretnych dowodów, przyznając im wiarygodność i moc dowodową, czy też uznając brak takiej mocy. W konsekwencji zarzuty te są bezzasadne i świadczą jedynie o dezaprobachie stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I Instancji tylko z tego powodu, że nie wspiera on twierdzeń skarżących. Pełnomocnik skarżących podnosi jedynie zarzut wadliwości oceny materiału dowodowego, a winien był wykazać, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub zwykłego doświadczenia życiowego, na których opiera się uprawnienie sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c. Obraza art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać na przekroczeniu granic swobodnej oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem życiowym, zasadami nauki, czyli wszystkimi przymiotami dyskrecjonalnej władzy sędziowskiej, a także na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia sprawy. Przekładając powyższe na niniejszą sprawę należy zauważyć, że sąd nie pominął żadnych dowodów przedłożonych przez stronę pozwaną. Uzasadnienie wyroku wskazuje wprost, jakie dowody stanowiły podstawę poczynionych ustaleń faktycznych. Brak jest więc w ocenie powoda podstaw do zarzucenia, jakoby Sąd I Instancji dokonał dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, gdyż argumenty wyrażone w uzasadnieniu wyroku znajdują swe odzwierciedlenie w obiektywnych okolicznościach sprawy. Dla skuteczności naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wykazanie przyczyn, które miałyby dyskwalifikować postępowanie sądowe w tym zakresie.

To samo tyczy się możliwości rozłożenia pozwanym solidarnie zobowiązania na raty. Sąd oceniając możliwości finansowe pozwanych oraz ich podejście do spłaty ciężącego na nich zobowiązania słusznie uznał, że nie dają oni gwarancji spełnienia świadczenia.

Tak więc brak było podstaw do uwzględnienia zarzutów naruszenia prawa procesowego jak i materialnego.

Dlatego też, uznając apelację za bezzasadną, Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt I sentencji na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach o kosztach postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami orzeczono jak w pkt 2 sentencji według zasady odpowiedzialności za wynik postępowania określonej w art. 98 § 1 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a co do wysokości odnośnie zwrotu kosztów zastępstwa, zgodnie z stawkami określonym w § 2 pkt 6 oraz §

10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 05.11.2015 r. poz. 1804; zm. Dz.U. z 12.10.2016 r. poz. 1667).